

UNIVERSITAS, Vlaams studententijdschrift en spreekbuis van het Hoogstudentenverbond voor Katholieke Actie (HVKA).

Werd samen met het HVKA in 1933 opgericht aan de Katholieke Universiteit Leuven op initiatief van Karel Devriendt, met medewerking van Paul Sobry en onder de bezieling en stuwende kracht van professor Albert Dondeyne. De naam Universitas werd al snel gebezigd voor de hele beweging.

Ontstaan vanuit een bezinning op de toenmalige cultuurcrisis en de Katholieke Aktie van paus Pius XI, breidde Universitas in de jaren 1940-1950 haar engagement uit tot andere terreinen en werd zij naast het Katholiek Vlaamsch Studentenverbond de belangrijkste studentenorganisatie.

Vanuit een christelijke bewogenheid werd actief meegewerkt aan de democratisering van de univer-

siteit zoals de oprichting van de cursusdienst ACCO en het Studentenparlement. Op cultureel maatschappelijk vlak werd het tijdschrift wijd bekend. Zo verscheen vanaf 1950 een aantal thematische schriften, onder meer over de *Vlaamse Kwestie* (1953), die in heel Vlaanderen verspreid werden. De belangrijkste bekommernis van *Universitas* bleef echter de spirituele dimensie. Vooral de doorbraak van de rol van de leek in de toen nog sterk hiërarchisch gestructureerde Kerk kreeg veel aandacht. Vanaf 1960, met de omvorming van het HVKA tot de Universitaire Parochie, trad het tijdschrift hoe langer hoe meer zelfstandig op en voltrok zich de scheiding tussen beweging en tijdschrift. Het maandblad werd een weekblad en verscheen tot in 1970.

De impact en de invloed van *Universitas* op intellectueel Vlaanderen zijn niet gering geweest. Generaties lang droeg de beweging bij tot de vorming van een kritisch-gelovige, Vlaamse elite die nadien tal van belangrijke maatschappelijke functies bezette (professoren, journalisten, industriëlen, politici...). Zo speelden vele oud-Universitassers als Albert de Clerck, Theo Lefèvre, Renaat van Elslande en Robert Vandekerckhove een belangrijke rol bij de oprichting van de Christelijke Volkspartij in 1945. Het christelijk personalisme in het Kerstprogramma van de CVP werd duidelijk geïnspireerd door het gedachtegoed van Dondeyne.

LITERATUUR: A. Schramme, *De Universitas-Beweging* (1940-1960), KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1985.

ANNICK SCHRAMME